

Protestantse Kerk Classis Fryslân

Als een kleine gemeente kwetsbaar wordt

Uitgave van de Classis Fryslân

Kleine gemeenten

In de Classis Fryslân is een ruim aantal gemeenten met minder dan 250 leden. Veel van deze gemeenten zijn vitaal. Een deel kan zelfstandig het gemeentelven gaande en staande te houden, meestal met een eigen (deeltijd) voorganger. Een deel van deze kleine gemeenten werkt samen met andere gemeenten, zij delen bijvoorbeeld een voorganger.

Soms zijn kleine gemeenten kwetsbaar geworden. Zij twijfelen eraan of zij nog veel langer kunnen blijven bestaan op de wijze waarop zij dat tot nu toe gedaan hebben. Voor deze kwetsbare gemeenten heeft de classis dit stuk geschreven. Het is bedoeld om de kwetsbare gemeenten te helpen gemeente te blijven, al dan niet door te gaan samenwerken met andere gemeenten, of zich bij andere gemeenten aan te sluiten.

Vier situaties waarin gemeenten kwetsbaar zijn geworden

In vier gevallen worden gemeenten kwetsbaar:

- 1. De gemeente kan zelfstandig haar basistaken (eredienst, pastoraat, diaconaat, vorming/toerusting en missionaire opdracht) niet meer voldoende uitvoeren.*
- 2. Er zijn blijvend te weinig ouderlingen, diakenen en (ouderlingen-)kerkrentmeesters. Kerkenraad en/of colleges zijn niet langer (rechts)bevoegd.*
- 3. De gemeente is te klein geworden om zelfstandig de basistaken uit te voeren, én kerkenraad en/of colleges zijn blijvend te klein en niet meer bevoegd.*
- 4. De gemeente is zo klein en kwetsbaar geworden dat zij niet meer zelfstandig kan voortbestaan. Er zijn geen zusterkerken om zich bij aan te sluiten.*

Hieronder komen deze vier in toenemende mate kwetsbare situaties aan de orde.

1. De gemeente kan de basistaken niet meer zelfstandig uitvoeren

a. De gemeente wil zelfstandig blijven

De gemeente gaat samenwerken met (een of meer) andere gemeente(n). Deze samenwerkende gemeenten kunnen ieder een eigen kerkenraad en eigen colleges behouden. Zij kunnen ook kiezen voor een samenwerkingsorgaan waaraan kerkenraden en/of colleges hun bevoegdheden overdragen. De gemeenten houden ieder hun eigen zelfstandige rechtspositie.

*b. De gemeente wil samengaan met een (of meer) andere gemeente(n)
Deze gemeenten gaan fuseren tot één nieuwe gemeente. Zij vormen in het vervolg samen één rechtspersoon. Er is één kerkenraad, één college van diakenen en één college van kerkrentmeesters. De bezittingen worden samengevoegd.*

2. De kerkenraad en de colleges zijn te klein geworden

De gemeente kan blijvend niet meer voldoen aan het kerkordelijk minimum waarmee een gemeente rechtsbevoegd is. Dat minimum is:

- voor de kerkenraad (naast de predikant) 2 ouderlingen, 2 diakenen en 2 ouderlingen-kerkrentmeester;*
- voor het college van diakenen 3 leden, waarvan minimaal 2 diakenen en 1 diaconaal rentmeester;*
- voor het college van kerkrentmeesters 2 ouderlingen-kerkrentmeester en 1 kerkrentmeester (niet-ouderling).*

a. Voor de korte termijn, bijvoorbeeld om rechtsgeldige besluiten te nemen en rechtshandelingen te verrichten, kan de classis kerkenraad en/of colleges weer bevoegd maken. Bijvoorbeeld door enkele ambtsdragers van binnen of buiten de kerkenraad aan de kerkenraad en/of aan de colleges toe te voegen. Dit kan geen blijvende oplossing zijn.

b. Voor de langere termijn, om de gemeente bestuurbaar te houden, kan de classis een structurele regeling kleine gemeenten met u afspreken. De classis doet dit enkel als uw gemeente voor minstens acht jaar wel in staat is zelfstandig de basistaken voor gemeentezijn (zie onder inleiding) uit te voeren. In de regeling kan:

- uw kerkenraad bestaan uit minimaal 3 leden (ouderling, diaken en ouderling-kerkrentmeester);*
- uw college van diakenen en uw college van kerkrentmeesters één College van Beheer vormen;*
- uw kerkenraad ook optreden als college van diakenen en college van kerkrentmeesters.*

Een combinatie van deze regelingen is mogelijk. Deze regelingen zijn aangegeven in het synode rapport Lichter Ingevuld. Voorwaarden zijn:

- het ontbreken van vergaande bloed- of aanverwantschap;*
- in sommige gevallen een vergroot toezicht op het beheer door het CCBB.*

De regeling geldt voor een periode van vijf jaar. De classis kan deze regeling na een evaluatie voor opnieuw vijf jaar verlengen.

3. De kerkenraad en de colleges zijn te klein geworden, en de gemeente kan de basistaken niet meer zelfstandig uitvoeren

a. De gemeente wil zelfstandig blijven

- Er zijn één of meer zustergemeenten waarmee de gemeente kan samenwerken.*
- De gemeente kan ambtsdragers leveren voor een samenwerkingsorgaan.*

De gemeente gaat samenwerken met (een of meer) andere gemeente(n). Deze samenwerkende gemeenten stellen een samenwerkingsorgaan in waaraan kerkenraden en colleges hun bevoegdheden overdragen. Het samenwerkingsorgaan van de kerkenraden en

de colleges voldoet een het kerkordelijk minimum. De gemeenten houden ieder hun eigen zelfstandige rechtspositie.

b. De gemeente wil samengaan met een (of meer) andere gemeente(n)

- Er zijn één of meer zustergemeenten waarmee de gemeente kan fuseren.*
- De gemeente kan ambtsdragers leveren voor de samengevoegde kerkenraad en colleges.*

Deze gemeenten gaan fuseren tot één nieuwe gemeente. Zij vormen in het vervolg samen één rechtspersoon. Er is één kerkenraad, één college van diakenen en één college van kerkrentmeesters. De bezittingen worden samengevoegd.

c. De gemeente zoekt een adoptiegemeente

- Er is (zijn) geen gelijkwaardige partner(s) waarmee de gemeente kan worden samengevoegd.*
- De gemeente kan nauwelijks of niet ambtsdragers leveren voor een samengevoegde kerkenraad en colleges.*
- Er is een zustergemeente die in staat en bereid is de gemeente op te nemen, en de gemeente wil van deze adoptiegemeente deel uit gaan maken.*
- De geadopteerde gemeente wenst het kerkelijk leven ter plaatse als wijkgemeente van de adoptiegemeente voort te zetten.*

U kunt uw gemeente onderbrengen in een grotere zustergemeente. Deze adoptiegemeente kan een wijkgemeente vormen waar men uw gemeente in onderbrengt. Uw gemeente verliest de eigen rechtspositie en autonomie. Uw bezittingen gaan over naar de adoptiegemeente.

d. De gemeente vormt een huisgemeente

- De gemeente kan geen gelijkwaardige partner vormen voor één of meer zustergemeenten.*
- Er is geen adoptiegemeente voorhanden die in staat en bereid is de gemeente in zichzelf op te nemen.*
- De gemeente wil het kerkelijk leven ter plaatse als huisgemeente voort te zetten.*

Uw gemeente kan als huisgemeente verder gaan. U kunt uw gemeentelven in beperkte zin voortzetten onder leiding van een eigen commissie. Deze commissie staat onder verantwoordelijkheid van een andere gemeente of van de classis zelf. Uw gemeente verliest de eigen autonomie en rechtspositie, en wordt in feite opgeheven en bij een groter geheel (classis of andere gemeente) ondergebracht.

4. De classis heft uw gemeente op

- De gemeente is te kwetsbaar om zelfstandig voort te bestaan, ook niet als huisgemeente;*
- Er zijn geen zusterkerken om zich bij aan te sluiten.*

Als er geen andere mogelijkheid is uw gemeente samen te voegen, of in een andere gemeente onder te brengen, of als huisgemeente in kleine vorm verder te laten gaan, kan de classis uw gemeente opheffen. De leden van de gemeente kiezen dan een andere gemeente waar zij zich bij aansluiten. De bezittingen van uw gemeente vervallen aan de Classis Fryslân, die naar mogelijkheden zoekt dit voor het kerkelijk leven in de regio in te zetten.

Overleg

Bent u klein en kwetsbaar geworden, en wilt u bezien of één van de hierboven genoemde mogelijkheden voor u een oplossing is, dan wil classisdominee Wim Beekman en een lid van het Breed Moderamen graag met u overleggen. Voor adressen zie de website van de Classis Fryslân www.classisfryslan.nl

Namens de Classis Fryslân, Wim Beekman.

*ds. Wim Beekman
Classispredikant Fryslân
w.beekman@protestantsekerk.nl
06-31991101*

